

ALZHEIMER JA JUURA

Ants Nõmper - Ellex Raidla Advokaadibüroo vandeadvokaat ja juhtivpartner

Ellex®
Raidla

Alzheimeri tõve konverents
7. juuni 2018 Tallinn

- Kuidas aru saada, kas Alzheimeriga patsient on tervishoiuteenusega nõus?
- Kas piisav on patsiendi antud allkiri?
- Kas piisav on patsiendi lähedase antud nõusolek?
- Keda riskidest jne teavitada, kas patsienti või tema lähedasi?

- VÕS § 766 lg 3: "*Patsiendi võib läbi vaadata ja talle tervishoiuteenust osutada üksnes tema nõusolekul.*"
- VÕS § 766 lg 1 - nõusolek peab olema teavitatud
- Kuidas saada Alzheimeriga patsiendilt **teavitatud nõusolek**?
- **Isikuautonoomia vs. patsiendi kaitse** tema enda eest

Kas eestkostja on olemas või ei ole?

EESTKOSTJA OLEMAS

Patsient ulatuses, milles ta on "võimeline poolt- ja vastuväiteid vastutustundeliselt kaaluma"

- **Võimet hindab arst:** kas patsient saab aru kõigest sellest, millest tuleb teavitada
- Alternatiivid: psühhiaatri konsultatsioon; kontrollküsimused

Eestkostja ülejäänud ulatuses

- **AGA** ei tohi ilmselt kahjustada patsiendi huve!
- + Patsienti ennast teavitada mõistlikus ulatuses
- Patsienditestament võib eestkostja volitused välistada

Kas eestkostja on olemas või ei ole?

EESTKOSTJAT EI OLE

Patsient, kui ta on võimeline oma tahtet väljendama

- Võimet hindab arst, nagu eestkostja olemasolulgi

Patsient ei ole võimeline tahtet väljendama:

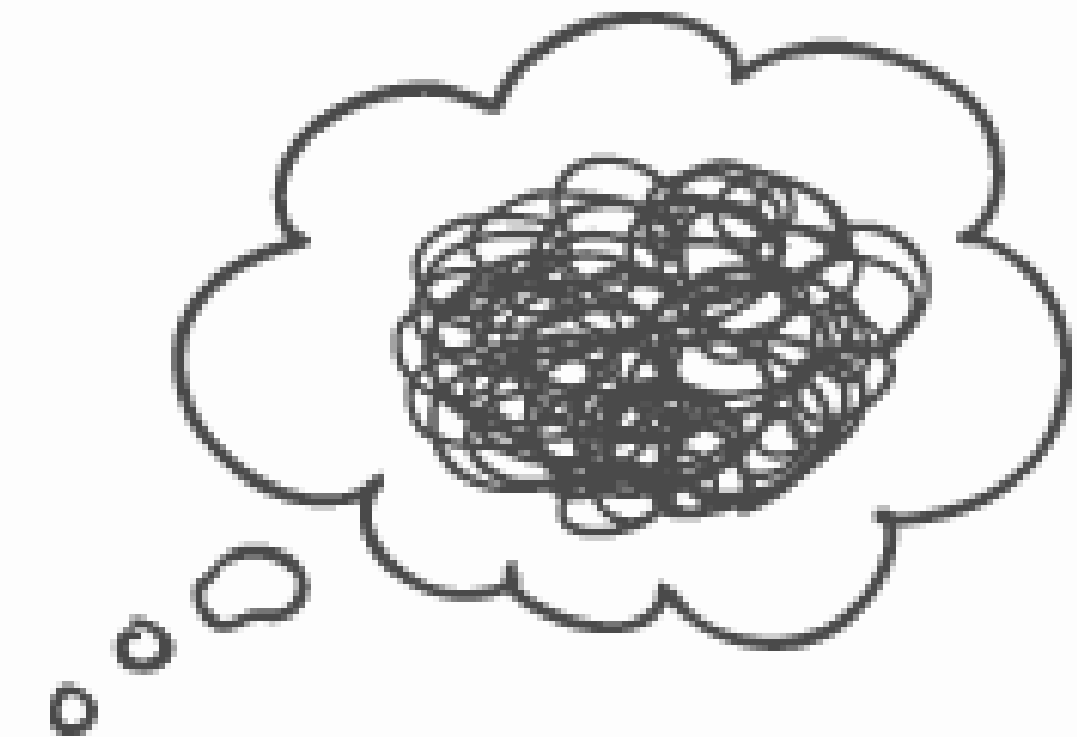
- a) oodata, kuni saab küsida patsiendilt teavitatud nõusoleku (kui otsusevõime taastub)
- b) kui oodata ei saa, selgitada **patsiendi** tahe välja lähedaste abiga
- c) patsienditestament > lähedaste eelduslik arvamus patsiendi tahtest

Õnnetused

Järsud terviserikked

Enesetapukatsed

Kas patsient saab enne haigestumist ise oma tahte kindlaks määrata?

PATSIENDITESTAMENT

(elutestament, tulevikujuhised, patsiendikorraldus) = avaldus selle kohta, millist ravi inimene soovib või ei soovi olukorras, kus ta pole enam võimeline ise otsuseid langetama

ASENDUSOTSUSTAJA = isik, kes saab esitada inimese eeldatava tahte tema otsusevõimetus olukorras

Millistes olukordades patsienditestamenti kasutada saab?

- a) patsient ei ole võimeline **tahet avaldama**;
- b) **edasilükkamatus** (vajalik kohene tegutsemine või otsusevõime ei taastu)
- c) patsienditestamenti **saab usaldada** (notariaalne või otse arstile varasemalt avaldatud ja dokumenteeritud)

Millistes olukordades patsienditestamenti kasutada ei saa?

- a) patsient on **võimeline oma taht avaldama** ← lähtuda tuleb patsiendi vahetult avaldatud tahtest
- b) patsiendi **otsusevõimelisus taastub** ja selle saab ära oodata ← siis tuleb ära oodata
- c) patsienditestament **ei reguleeri konkreetset olukorda** ← siis lähtuda vastavalt eestkostjast või selgitada patsiendi tahe välja lähedaste abiga
- d) patsienditestament **ei ole usaldusväärne** ← nt leitud paber, mille võib olla kirjutanud ka keegi teine

Ants Nõmper

Juhtivpartner

Ellex Raidla advokaadibüroo

+372 640 7170

ants.nomper@ellex.ee

Ellex®
Raidla

Ellex Raidla Advokaadibüroo OÜ
Roosikrantsi 2
EE-10119 Tallinn
ESTONIA